

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8CoCsp/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119251779
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Holická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:6119251779.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Holickej a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Ondreja Krajča v právnej veci žalobcu: PRIVATdebt s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, IČO: 45 322 571, zastúpeného JUDr. Jánom Halkom, advokátom so sídlom Cyrila a Metoda 105/2, Rožňava, proti žalovanému: F. M., M.. XX.XX.XXXX, Q. A. XX, Q., o zaplatenie 70,70 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 24. januára 2020, č.k. 21Csp/67/2019-88, takto

rozhodol:

mzniknutých súvis up uplatnenýchčným nájomcom bytu. mu a 13, Bratislava, Odvolací súd dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 25,20 eur.

Žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie doplnil výrok rozsudku č.k. 21Csp/67/2019-53 zo dňa 18.10.2019 vo veci samej o ďalší výrok: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 1,20 eur a vo zvyšku uplatnený nárok zamietol. Rozhodol tak podľa § 225 ods. 1, 2, 3 C.s.p., § 121 ods. 3 Obč. zákonníka a čl. 16 ods. 1 C.s.p. s odôvodnením, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 70,70 eur s 5% ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 23.04.2018 do zaplatenia, spolu s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 26,40 eur; súd rozsudkom č.k. 21Csp/67/2019-53 zo dňa 18.10.2019 zaviazal žalovaného na úhradu istiny so zákonným úrokom a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100%; podaním zo dňa 30.10.2019 navrhol žalobca doplnenie rozsudku rozhodnutie o nákladoch spojených s uplatnením pohľadávky v sume 26,40 eur. Uviedol, že od 15.06.2019 obsahuje vyhláška č. 655/2004 Z.z. v § 13a ods. 1 písm. d/ aj úkon „predžalobná výzva“, ktorý však v rámci § 251 C.s.p. nemôže predstavovať trovy konania tak, ako to vyžaduje C.s.p. Túto položku je možné v konaní uplatniť iba ako príslušenstvo pohľadávky, čo aj žalobca učinil. Dospel k záveru, že ide o neúčelné a nespravodlivé uplatnenie práva (v časti príslušenstva, ktoré je predmetom žiadosti o doplnenie rozsudku), pričom poukázal na výšku žalovanej sumy, pravidelnú formulárovosť týchto hromadných žalôb a právne absolútnu nenáročnosť prípadu a konštatoval, že je v príkrom rozpore so zásadami právneho štátu, aby povinný subjekt v dôsledku porušenia svojich povinností (cestujúci bez platného cestovného lístka), bol neúmerne a zbytočne zaťažovaný ani nie voči oprávnenému, ale priamo jeho právnenému zástupcovi. Poukázal na to, že samotný zákon č. 56/2012 Z.z., resp. 514/2009 Z.z. ustanovuje sankciu za takéto správanie sa cestujúceho. Úspešný žalobca má legitímny nárok na ním účelne vynaložené trovy konania ako i žalovanú istinu. Pokiaľ žalovaná istina predstavuje sumu 70,70 eur a trovy konania 79,86 eur a príslušenstvo a náklady spojené s uplatnením pohľadávky sumu 26,40 eur (odmena právneho zástupcu) ide o neúmerné zaťaženie povinnej osoby, a to priamo v prospech právneho zástupcu žalobcu, ktorý navyše ani nepreukázal reálne doručenie predžalobnej výzvy. K dôvodovej správe, podľa ktorej

„kvalifikovanou predžalobnou výzvou možno v konečnom dôsledku odvrátiť súdne konanie, a teda má svoj účel, v dôsledku čoho by advokátom mala byť priznávaná odmena za takýto právny úkon v rámci náhrady trov právneho zastúpenia“ uviedol, že hromadné spory týkajúce sa nezaplateného cestovného cestujúcim, sa v absolútne drvivej väčšine nekončia dohodou pred súdnym konaním, a preto argument o možnom odvrátení súdneho konania je irelevantný. Predžalobnú výzvu posúdil ako neúčelnú aj z toho dôvodu, že žalobca preukazuje len jej zaslanie podacím hárkom, nepredkladá doručenky, a teda nepreukazuje aj ich skutočné doručenie, a teda že sa predmetné výzvy skutočne dostali do dispozičnej sféry žalovaného, ide teda iba o čisto formálny prejav vôle, ktorý nepôsobí voči neprítomnej osobe - žalovanému. Nie je tak naplnený účel, ktorý zákonodarca uviedol v dôvodovej správe ohľadne možnosti odvrátenia súdneho konania kvalifikovanou výzvou, keď žalobca nepreukázal aj reálnu možnosť oboznámenia sa povinným (žalovaným) o takejto výzve podľa § 45 ods. 1 Obč. zákonníka.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca, žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávnym procesným postupom znemožni strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, predovšetkým ak sa v odôvodnení vôbec nezaoberal argumentom žalobcu, že predžalobnú výzvu musel uskutočniť pre prípustnosť návrhu na vydanie platobného rozkazu a svoj odklon od ustálenej judikatúry neodôvodnil dostatočne. Uviedol, že už v návrhu na vydanie platobného rozkazu výslovne zdôraznil, že zaslaná predžalobná výzva bola nevyhnutným predpokladom prípustnosti návrhu v upomínacom konaní v zmysle § 3 ods. 6 písm. d/ zák.č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, z čoho je účelnosť tohto úkonu jednoznačná, keďže bez jeho uskutočnenia by súd návrh na vydanie platobného rozkazu odmietol. Považoval za ničím nepodložené tvrdenie súdu, že absolútne drvivá väčšina sporov za pohľadávky dopravného podniku sa nekončí dohodou pred súdnym konaním. Uviedol, že objem pohľadávok, ktoré po doručení predžalobnej výzvy boli uhradené, resp. bol dohodnutý splátkový kalendár, sa pohybuje od 10% do 15%, čo pri celkovom počte postúpených pohľadávok predstavuje minimálne 380 odvrátených súdnych konaní. Navyše veľká časť poštových zásielok s predžalobnou výzvou sa vráti s poznámkou ako neprevzatá v odbernej lehote alebo adresát neznámy. Zdôraznil, že najmä on má najväčší záujem na mimosúdnom vymožení svojich pohľadávok, keďže za každú jednu postúpenú pohľadávku uhradil 3,55 eur, pričom len súdny poplatok za podanie žaloby predstavuje viac ako 400% - nú investíciu do jej vymożenia. Predžalobná výzva je tak prostriedkom ako minimalizovať náklady nielen pre žalovaného, ale i pre neho samého. Ani dosiahnutie exekučného titulu neznamená automaticky vymożenie jeho pohľadávky. Ďalej uviedol, že práve priložený podací hárok ako elektronický dokument podpísaný Slovenskou poštou a.s. reálne preukazuje zaslanie predžalobnej výzvy. Odmena advokátovi nepatrí za doručenie vyhotoveného úkonu právnej služby, ale už samotným vyhotovením predžalobnej výzvy a jej odovzdaním žalobcovi by advokátovi vznikol nárok na odmenu voči žalobcovi. Odovzdaním zásielky s predžalobnou výzvou orgánu, ktorý je povinný ho žalovanému doručiť, sa zásielka musela dostať do jeho dispozičnej sféry a žalovaný ju buď prevzal alebo nie a v takom prípade sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote alebo s poznámkou „adresát neznámy“. Aj v takom prípade nemožno mať pochybnosti, že žalovaný mal možnosť predžalobnú výzvu prevziať, keďže ju zasielal na adresu, ktorú žalovaný uviedol pri kontrole cestovných lístkov a bola osvedčená z dokladu totožnosti alebo iného dokladu. Pokiaľ podľa názoru súdu prvej inštancie nárok na odmenu advokáta vzniká až doručením, resp. vrátením poštovej zásielky s predžalobnou výzvou, môže túto skutočnosť dodatočne preukázať digitálnym výstupom z tejto služby. Odhliadnuc od toho je pravdepodobné, že žalovaný zásielky na ním uvedenej adrese nepreberá, keďže ani platobný rozkaz sa mu nepodarilo doručiť, a ak by sa aj reálne o obsahu predžalobnej výzvy nikdy nemohol dozvedieť, nezakladá to neúčelnosť tohto úkonu právnej služby. Poukázal aj na vnútornú rozpornosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď súd prvej inštancie na jednej strane považoval predžalobnú výzvu za neúčelnú, avšak i napriek tomu mu priznal poštovné za jej zaslanie. Z toho vyplýva, že nepovažuje za neúčelnú samotnú predžalobnú výzvu, ale skôr trovy právneho zastúpenia s ňou spojené. Takýto záver je v rozpore s ústavným právom na súdnu ochranu a právnu pomoc podľa článku 47 ods. 2 Ústavy SR, keďže súd tým de facto hovorí, že je nespravodlivé, aby sa strana dala zastúpiť, pretože sa tým navyšuje jej pohľadávka voči žalovanému v prípade úspechu v súdnom spore. Ak však má strana právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom a tento v jeho mene uskutoční úkon právnej služby, za ktorý mu v zmysle vyhlášky patrí odmena, súd nie je oprávnený žalobcom vynaložené trovy právneho zastúpenia v podobe odmeny advokáta za tento úkon nepriznať, najmä ak ide o úkon vyžadovaný zákonom. Na oprávnenosť nákladov za predžalobnú

výzvu nemá vplyv ani vyhláška č. 159/2019 Z.z., ktorou sa s účinnosťou od 15.06.2019 zaradila medzi úkony právnej služby aj predžalobná výzva. Úmyslom zákonodarcu bolo ukončiť interpretačné rozdiely ohľadom akceptovania predžalobnej výzvy ako úkonu právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky, čomu korešponduje aj judikatúra, ktorá trovy právneho zastúpenia za predžalobnú výzvu priznávala aj pred účinnosťou tejto vyhlášky. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 09.06.2010 sp.zn. 3M Obdo 2/2010 (zverejnené v zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, č. 7/2010), ako aj na iné rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II, ktoré priznávajú žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo veciach pohľadávok z dopravy. V tomto kontexte je podľa jeho názoru napadnutý rozsudok v rozpore s princípom právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.

3. Žalovaný sa v odvolacom konaní nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkový stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.), dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

5. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu domáhal proti žalovanému okrem zaplatenia žalovanej istiny s úrokom z omeškania aj nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 26,40 eur, predstavujúcej trovy právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby pred podaním návrhu - písomné podanie protistrane, týkajúce sa veci samej, ktorým je predsporová výzva vo výške odmeny podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky o odmenách advokátov - 16,60 eur + 1 x režijný paušál 9,80 eur, pričom zároveň zdôraznil, že táto výzva bola nevyhnutým predpokladom prípustnosti návrhu v upomínacom konaní v zmysle § 3 ods. 6 písm. d/ zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní.

6. Súd prvej inštancie žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 25,20 eur titulom nákladov spojených s uplatnením jeho pohľadávky správne posudzoval podľa § 121 ods. 3 Obč. zákonníka upravujúceho príslušenstvo pohľadávky, v zmysle ktorého sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením. Nesprávne však podľa názoru odvolacieho súdu aplikoval toto ustanovenie na zistený skutkový stav v prejednávanej veci, keď tieto náklady predstavujúce trovy právneho zastúpenia žalobcu za jeden úkon právnej služby pred podaním návrhu - písomné podanie protistrane týkajúce sa veci samej, ktorým je predsporová výzva, posúdil ako neúčelné a nespravodlivé uplatnenie práva, pričom vychádzal z výšky žalovanej sumy, výšky trov konania, pravidelnej formulárnosti hromadných žalôb, právnej nenáročnosti prípadu a z nepreukázania, že sa táto predžalobná výzva skutočne dostala do dispozičnej sféry žalovaného, keď žalobca nepredložil doručenkú, alebo aspoň vrátenú zásielku adresovanú na miesto bydliska žalovaného. S týmto právnym posúdením sa však odvolací súd nestotožnil, keď za právne významnú skutočnosť považuje najmä priamy súvis vzniknutých nákladov s uplatnením pohľadávky, na ktorú skutočnosť súd prvej inštancie neprihliadal.

7. Pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku je potrebné vychádzať aj z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a to uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 09.06.2010 sp. zn. 3M Obdo 2/2010, zverejneného v zbierke stanovísk NS a súdov SR 7/201 pod č. 6, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že príslušenstvom pohľadávky sú aj vynaložené náklady na odmenu za právnu službu poskytnutú mimo súdneho konania v súvislosti s uplatnením pohľadávky. Za náklady spojené s uplatnením pohľadávky považoval najvyšší súd najmä trovy vzniknuté v súvislosti s jej uplatnením, a to aj v predsúdnom štádiu, pričom ide najmä o náklady, ktoré priamo súvisia s uplatnením pohľadávky. Tieto náklady sa musia týkať splatnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania.

8. Vzhľadom na uvedené je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné pri posudzovaní účelnosti žalobcom uplatnených nákladov spojených s uplatnením pohľadávky prihliadať najmä na to, že v danom prípade predžalobná výzva bola zákonom stanoveným predpokladom prípustnosti návrhu v upomínacom konaní, a preto vykonanie predmetného úkonu právnej služby v predsúdnom štádiu priamo súviselo s uplatňovaným nárokom. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o potrebe preukázania skutočného doručenia predžalobnej výzvy žalovanému, a to predložením doručenkú, keď na základe predloženého podacieho hárku neboli pochybnosti o tom, že žalovaný bol žalobcom na zaplatenie pohľadávky vyzvaný, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že v upomínacom konaní bol platobný rozkaz vydaný, a teda aj v upomínacom konaní bola predmetná predžalobná výzva žalobcu súdom akceptovaná.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 25,20 eur.

10. O náhrade trov konania prvoinštančného aj odvolacieho rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobca, ktorý mal úspech v celom rozsahu uplatnených nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, o ktorých bolo rozhodnuté dopĺňacím rozsudkom súdu prvej inštancie, má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).